

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

48. An si quis post pollutionem voluntariam, vel fornicationem postea confiteatur, peccet tamen venialiter sumendo Eucharistiam intra vnum diem sine aliqua iusta causa? Et an si peccatum accedere ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

verò certum existimo, stante probabilitate contrariae sententiae affirmantis, quemlibet Sacerdotem celebrare privatum posse; nemini id esse licitum, antequam Missa solemnis incepta sit: quia vsque ad illud tempus memoria realis Passionis ab Ecclesia colitur: quo durante cultu, nullum est sacrificium celebrandum, ex d. cap. Sabbatho, de consecr. dist. 3. Ob hanc enim rationem diximus, nemini licitum esse Feria quinta in Cena Domini post finitum sacrificium solemne illius dici, & Sacramentum reconditum, privatum celebrare, tamen si antea licitum esset. Ita ille.

4. Verum Eminentissimus Lugo hoc non admittit. Et nouissime Doctus Pater Hieronymus Garzia in sum. moral. tr. 2. diff. 2. dub. 4. punct. 3. n. 17. sic ait. [Tambien aduertens muchos que dado que se diga alguna Missa priuada, que no se comience sino algo tarde, quando ya estan dichas las Profecias, y demas Oficio en las Iglesias principales, y se comienga la Missa solemne con Alleluja, se tocan las campanas, y se toman ornamentos blancos. Però Lugo n. 16. dize, que no ay que forman desto escrupulo, porque ya que la Iglesia anticipa esto Oficio, tambien se puede dezir Missa anticipamente la Missa solemne, y Nona, tambien con alguna causa en este dia se puede dezir Missa por la mañana, y vemos à muchos Obispos doctos, y pios, que lo hazen assi, quando en sus Capillas, y Oratorios, dan en esta dia Ordenes.] Ita ille.

5. Sed cum Castro Palao contra Cardinalem de Lugo consentit ex eadem Societate P. Petrus de offic. Sacerd. lib. 1. ap. 4. dub. 8. n. 53. Azorius tom. 1. lib. 10. cap. 24 §. Si quaras. Suar. in 3. part. tom. 3. dist. 80. sect. 2. Fagnan. part. 1. lib. 3. cap. 15. n. 17. Pellizzar. in Man. Regul. tom. 2. tr. 8. cap. 2. sect. 1. n. 198. Amicus tom. 7. dist. 3. 2. sect. 10. n. 3. 12. in fin. non est tamen negandum, sententiam Eminentissimi Cardinalis esse probabilem: & illam etiam tenet Hurtad. de Sacr. Missa, dist. 4. diff. 2.

6. Ex hic sequitur, quod si in Sabbatho Sancto acciderit Festum Annuntiationis B. Virgini, postest Episcopus ordinare, vt in singulis Ecclesiis Missa celebrantur. Et ita P. Garzia vbi sup. n. 16. testatur factum fuisse in Diocesi Casaraugustana anno 1639 quod etiam factum fuisse in ciuitate Neapolitana testatur noster Pater Leone de Capel. sect. 17. n. 178. sed de his omnibus alibi in tract. de celebr. Missar. Scio aduersus sententiam supradictam de Missa priuata in Sabbatho Sancto licite dicenda, contrarium docere nouissime Castrum Palaum vbi sup. n. 4. Sed ipse fatetur, nostram sententiam esse probabilem, & à viris timoratae conscientiae in praxi reductam, quod etiam concedit Pater Petrus vbi sup. n. 51. An verò contra nostram sententiam adsit aliqua declaratio Cardinalium, nescio: si adest, amplius huic opinioni non adhaereo; si non adest, illam iterum teneo.

RESOL. XLVII.

An laici in Missa Natiuitatis Domini qua post mediam noctem canitur, vel in aliis, qua statim postea dicuntur, possint sacram Eucharistiam sumere?

Et cursum docetur, sacram Communionem posse recipi qualibet hora diei, etiam post meridiem.

Et aduertitur Regulares ex privilegio celebrando ferme tribus horis ante auroram, posse tunc in suis Missis, si velint licite laicis sacram Eucharistiam ministrare. Ex p. 9. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 43.

§. 1. Negatiue responder Pater Bordonus tom. 2. ref. 36. n. 61. vbi sic ait: Tertium, quod in Tom. 11.

ea nocte laici non possint recipere sacram Communionem suadet. Tum quia illud priuilegium sumendi Corpus Christi ea nocte, concessum fuit solis Sacerdotibus in actu celebrationis: ergo non est extendendum ad laicos, & non celebrantes; priuilegium enim vni personae concessum, non extenditur ad aliam, etiam propter identitatem rationis, cap. sane, de priuileg. Tum quia, ea nocte excepta, Sacerdos non celebrat nisi intra Auroram, & Nonam, hoc est meridiem, ex communi Doctorum apud Bonacinam q. fin de Missa, p. 9. n. 2. Dianam p. 1. tr. 14. ref. 33. ergo neque laicus Sacramenta recipere potest extra illud tempus, quia tempus laici regulatur in hoc à tempore Presbyteri volentis celebrare, cum eadem rationes militent in vtroque. Tum quia ita vsus inoleuit, vt sacra Communio recipiatur solum intra huiusmodi tempus à sanis; & cum huiusmodi consuetudo rationabilis, & legitima sit, & loco legis non extantis succedat, vt lex seruanda ea, cap. In rebus 7. dist. 1. Bonacina q. 7. de Eucharistia, Tabiena Missa 6. Henricq. Suar. Postuino, cap. 8. n. 8. docet sacram Communionem posse recipi qualibet hora diei, etiam post meridiem, quia nulla extat prohibitio, & sic videntur excludere ab hac sacra refectio nocturnum tempus. Hucusque Bordonus.

2. Sed haec opinio pace viri docti mihi non placet, & praxis, atque consuetudo est in contrarium: nam fere in omnibus Ecclesiis Soc. Iesv, nostrae Religionis, & aliarum, in supradictis Missis ministratur laicis Sacramentum Eucharistiae. Dicere autem hoc fieri ignoranter, & illicitè à viris tam piis, & doctis, absurdum manifestum apparet. Deinde ego non inuenio iura prohibentia laicis sumptionem Eucharistiae in illa hora. Et si dicas, quod iura prohibent Missas dicere ante Auroram Sacerdotibus: ergo & laicis communicare. Respondeo retorquendo argumentum: si laici non possunt sumere Eucharistiam ante Auroram quia Sacerdotes neque possunt celebrare: ergo quid Sacerdotes, vt est in casu de quo loquimur, possunt dicere Missas, licebit etiam & laicis communicare. Vnde ego puto, Regulares ex priuilegio, celebrando ferme tribus horis ante Auroram, vt ex Rodriguez, Filiucio, & Bonacina tenet Castrum Palaum tom. 4. tr. 22. dist. vnic. punct. 7. n. 13. posse tunc in suis Missis, si velint, licite laicis sacram Eucharistiam ministrare: nullam enim video prohibitionem in contrarium extare. Itaque dicendum est, laicos in nocte Natiuitatis posse sacram Sinaxim sumere in Missis, quae post mediam noctem in illa solemnitate celebrantur.

RESOL. XLVIII.

An si quis post pollutionem voluntariam, vel fornicationem, postea consecratur, peccet tamen venialiter, sumendo Eucharistiam intra vni die sine aliqua iusta causa? Et an si peccatum accedere ad recipiendum Sacramentum Eucharistia ante diem integrum post quodcumque peccatum mortale, etiam si homo sit de illo contritus, & confessus? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 30.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Villalobos in sum. tom. 1. tractat. 7. diff. 37. n. 11. Didacus Nugnus in 3. par. tom. 1. quest. 80. art. 8. concl. 10. & 11. cum Ioanne de la Cruz in directorio conscientiae, part. 2. de Sacrament. Eucharistia, quest. 5. dub. 3. concl. 2. vbi sic asserit: Pollutio procedens ex peccato mortali, cuius non praecessit confessio, impedit communionem, secus si praecessit: cum nullum peccatum mortale per confessionem dimissum communionem impediatur sub mortali. Erit tamen peccatum

& in Ref. 41. & cursum in alio §. cursum annot.

Quae hic est sup. in tr. 1. Ref. 101. & in aliis eius secundae not. & etiam tertiae.

Sup. hoc in Ref. no. prima huius Ref. & in alio §. ibi annotato.

Sup. hoc supra in tr. 1. Ref. 100. §. vlt. & in Ref. fol. 101. §. Ex his, & late in Ref. 103. & in to 9. tr. 7. Ref. 49. §. Et si.

veniale illam sumere ratione cuiusdam corporalis immunditiæ, nisi aliàs inſer præceptum, aut neceſſitas defendendi honorem, aut ſpecialis deuotio tunc communicandi. Ita ille.

Alibi infra in Ref. 96. §. 2. inter medium & finem. verſ. Secundo.

2. Sed hæc ſententia (vt alibi notauimus) diſplicet Sancio in ſelectis, diſput. 23. nu. 30. vbi ita ait. Qui in pollutionem, ſeu coitum incidit poſt talis facti confeſſionem, non eſt à communione excluſendus, licet peccatum veniale eſſe concedant Nugnus, & Ochagaui ratione corporalis immunditiæ, quibus tamen non credo: imò quanam ratione Concilio Tridentino aduerſari non videatur, percipietur haud difficile: ait enim ſeſſ. 13. c. 7. illum dignè, & ſanctè Euchariſtiam ſuſcipere, qui nullius criminis mortalis eſt ſibi conſcius, aut ſi ſit conſcius, dignè accedet ſe per confeſſionem probando. Igitur aſſerere deſeto iam peccato per confeſſionem, adhuc fidelem non eſſe dignum Euchariſtiæ ſuſcipiendæ, quia ſi ſuſcipiat, peccatum veniale ſit commiſſurus, aduerſari Concilio videtur manifeſtè, cum ſequatur eum non accedere tunc ſanctè, ac dignè, cum actionem exerceat ex mente horum auctorum intrinſecè malam, & culpabilem. Nec obſtat diſtractio, licet habeatur, cum per penitentiam ſit cauſa, à qua ortum habuit, interrupta, & diſtractio peccatum non erit, dum faciat quis quantum in ſe eſt ad expellendam illam. Hæc omnia Sancius.

3. Vnde à fortiore apparet reſellendum eſſe Nauar. de penitentia, diſt. 6. cap. 1. cui adheret Marſilius in 4. quaſt. 6. art. 6. aſſerentem eſſe peccatum mortale, accedere ad recipiendum ſacramentum Euchariſtiæ ante diem integrum poſt quodcumque peccatum mortale, etiam ſi homo ſit de illo contritus & confeſſus.

RESOL. XLIX.

An poſt pollutionem voluntariam, ſi eodem die penitens conſtitatur, faciat contra Conſilium Rubricæ Miſſalis ſumendo Euchariſtiam, & peccet venialiter? Ex part. 3. tit. 13. & Miſc. 1. Ref. 65.

Sup. hoc in Ref. præterita, & in aliis eius prima, & ſecundæ annot.

§. 1. Negatiuam ſententiam docet mordicus Ioannes Sancius in ſelectis, diſp. 23. n. 30. vbi negat in tali caſu contra aliquos Doctores peccatum veniale ad eſſe, quia, ait ille, in Concilio Tridentino ſeſſ. 13. cap. 7. ſtatuitur illum ſanctè & dignè Euchariſtiam ſuſcipere, qui nullius criminis mortalis eſt ſibi conſcius, aut ſi ſit conſcius, dignè accedere, ſe per confeſſionem probando. Igitur aſſerere deſeto iam peccato per confeſſionem adhuc fidelem non eſſe dignum Euchariſtiæ ſuſcipiendæ, quia ſi ſuſcipiat, peccatum veniale ſit commiſſurus, aduerſari Concilio videtur manifeſtè, cum ſequatur eum non accedere tunc ſanctè & dignè, cum actionem exerceat ex mente horum auctorum intrinſecè malam culpabilem. Nec obſtat in rubrica Miſſalis conſuli, habentem pollutionem nocturnam à celebratione abſtinere, (quòd hercè non conſulit Pontifex vt particularis Doctor, ſed vt caput Eccleſiæ, in quo video aliquos deceptos, nam vt particularis Doctor non poteſt Eccleſiæ vniuerſali regulas præſcribere,) non, inquam, obſtat, nam eſto vt caput rubricam illam tradat, id eſſicit intra ſphæram probabilitatis, ſicut dum beatificat aliquem Sanctum, vt Eccleſiæ caput munere beatificandi fungitur, & tamen per beatificationem ſolum conſequitur quòd probabilis ſit talem Sanctum in gloria eſſe collocatum. At dicit quis ſe non experiri carnis tentationes à ſe auferri; imò nec minui, quamuis quotidie Euchariſtiam ſumat. Quanam ergo ratione Sancti

inquunt aduerſus carnis tentationes Euchariſtiam maximè proficere? Animaduertat ille non Euchariſtiam dari, vt tentationes auferat, ſed vt fortitudinè in habentibus fomitis peccatum. Huc vique Sancius.

2. Sed in tali caſu culpam venialem ad eſſe docet Ioan. de la Cruz in direct. conſcient. p. 2. de Euchariſtiæ quaſt. 5. dub. 3. Nugnus in 3. parti. quaſt. 50. art. 8. conſuſ. 10. 11. Ochagaui de ſacramenti. Euchariſt. tract. 2. quaſt. 11. n. 5. & nominatim aduerſus Sancium inſurgit nouiſſimè Ioannes de Logo de Sacram. Euchariſt. diſp. 15 ſecl. 1. n. 4. omnino videndus.

3. Cauendum eſt etiam ab illis verbis à Sancio enunciatis, v. g. Summum Pontificem per beatificationem declarare, quòd probabilis ſit talem Sanctum in gloria eſſe collocatum, quæ quidem verba non demonſtrant certitudinem gloriæ Sancti, & in prima editione non inueniuntur, ſed appoſita ſunt in Additionibus ſecundæ editionis poſt mortem Authoris. Vnde credi poteſt (debeo enim excuſare amiciffimum virum) ex aliquo errore interſuſa.

RESOL. L.

Vtrum ſit licitum coniugatis die habitæ copulæ Euchariſtiam ſumere, & ſi minus, vel magis expediat? Et docetur ex Sancio, quòd habenti pollutionem nocturnam, non eſt conſulendum abſtinentiæ ab Euchariſtiæ ſuſcipiendâ, præſertim ſi cauſa non ſit voluntaria, imò etiam ſi fuiſſet voluntaria, vel ſi ſi cauſam aliquis nocturnam commiſiſſet, & ab ea conſiteretur? Etiamque inſertur inualidum eſſe votum de non communicando die habitæ copulæ? Et an ſuppoſito, quòd quis nollet curare diſtractionem expellere, non eſt ſummum conſilium non communicare? Ex part. 3. tit. 6. & Miſc. 2. Ref. 71.

§. 1. Etiam copulam nocte ſaltem antecedente non recipere Euchariſtiam, docent 20. Doctores, quos citat, & ſequitur Sanchez de matrim. n. 119. diſp. 13. n. 4. & 5. quibus ego addo Salazar, inſignem Theologum Societatis in tract. de freq. communic. §. 1. & ſeq. & non pauci aſſerunt eſſe peccatum veniale accedere ad Euchariſtiam ſuſcipiendam die habitæ copulæ.

2. Non reticendam tamen contrariam ſententiam docere Sancium in ſuis ſelectis, diſp. 23. per totam vbi ait primò, eſt conſulendum ſit coniugatis à copula abſtinerent, vt Euchariſtiâ ſuſcipiant, dato tamen quòd à copula non abſtinerint, non eſt illis conſulendum, quòd non communicent, ſed potius eſt contra, quia ex communione maxima bona nalcuntur. Et hoc procedit, etiam ſi coniugati copulam habuiſſet, cauſa voluptatis, non enim ſunt diſſuadendi à communione, quamuis melius egiſſent, ſi à copula abſtinent, nec ex hoc datur illis occaſio à copula non abſtinenti, nam ſemper conſulendum eſt ab illa abſtinere ob reuerentiam Sacramenti. Secundo docet quòd habenti pollutionem nocturnam non eſt conſulendum abſtinere ab Euchariſtiâ ſuſcipiendâ, præſertim ſi cauſa non fuiſſet voluntaria, imò etiam ſi fuiſſet voluntaria, vel fornicationem aliquis nocte commiſiſſet, & ab ea conſiteretur vero dolore ſa criminis penitendo, conſultius ager communicatio mentalis, auxilia ad præcauenda peccata, remiſſionem venialium, & alia nobis occulta bona comparent. Tertio inſert Sancius inualidum eſſe votum